

1. Укажіть, на якому рівні організації живої матерії здійснюється кругообіг речовин між біотичною та абіотичною частинами природної системи:

- А організменому;
- Б популяційно-видовому;
- В біогеоценотичному;
- Г клітинному.

2. Укажіть хімічний елемент, йони якого стимулюють дію ферментів:

- А Калій;
- Б Магній;
- В Фосфор;
- Г Нітроген.

3. Укажіть, за рахунок яких зв'язків стабілізується вторинна структура білка:

- А йонних;
- Б водневих;
- В дисульфідних;
- Г пептидних.

4. Укажіть, до якого класу органічних сполук належать целюлоза та глікоген:

- А полісахариди;
- Б полінуклеотиди;
- В моносахариди;
- Г дисахариди.

5. Укажіть надмембранну структуру рослинної клітини:

- А цитоплазматична мембрана;
- Б клітинна стінка;
- В глікокалікс;
- Г ядерна мембрана.

6. Визначте функцію глікокаліксу:

- А синтез білків;
- Б опорна;
- В формування мітотичного веретена;
- Г сприйняття подразнень.

7. Визначте, яка з органічних кислот є продуктом процесу гліколізу:

- А лимонна;
- Б янтарна;
- В піровиноградна;
- Г щавлева.

8. Визначте, який процес відбувається на внутрішній мембрані мітохондрій:

- А синтез ДНК;
- Б синтез іРНК;
- В синтез тРНК;
- Г синтез АТФ.

9. Визначте речовину, що входить до складу оболонки простих вірусів:

- А ДНК;
- Б білок;
- В ліпід;
- Г вуглевод

10. Укажіть, від чого залежить частота пульсації скоротливих вакуолей найпростіших:

- А концентрації солей у навколишньому середовищі;
- Б кількості неперетравлених решток у клітині;
- В руху цитоплазми в клітині;

Г генетичного коду особин певного виду

11. Укажіть збудника малярії:

А малярійний комар;

Б людина, хвора на малярію;

В малярійний плазмодій;

Г личинка малярійного комара.

12. Визначте систему органів тварин, яка здійснює транспортну та захисну функції:

А ендокринна;

Б дихальна;

В кровоносна;

Г видільна

13. Визначте функцію жирового тіла членистоногих:

А утворює хітиновий покрив;

Б виконує роль внутрішнього скелета;

В вилучає з гемолімфи продукти обміну;

Г виділяє травні соки.

14. Укажіть м'яз, наявність якого є особливою ознакою ссавців:

А найширший;

Б діафрагма;

В міжреберний;

Г розгинач задньої кінцівки.

15. Укажіть гормон, який сприяє перетворенню глюкози на глікоген печінки:

А адреналін;

Б інсулін;

В тироксин;

Г прогестерон.

16. Укажіть речовину, яка надає кісткам пружності:

А фібрин;

Б альбумін;

В колаген;

Г гемоглобін.

17. Визначте формені елементи крові, скориставшись поданою характеристикою.

Безбарвні, мають ядро, утворюються в червоному кістковому мозку, селезінці, лімфатичних вузлах, руйнуються в селезінці та місцях запалення:

А лейкоцити;

Б еритроцити;

В тромбоцити;

Г антитіла.

18. Визначте, завдяки чому здійснюється транспортування газів із капілярів до альвеол:

А різниці парціальних тисків газів;

Б різниці артеріальних тисків крові;

В різниці осмотичних тисків;

Г різниці парціального та артеріального тисків.

19. Укажіть, які речовини всмоктуються з ворсинок тонкого кишечника в лімфу:

А вуглеводи;

Б амінокислоти;

В жири;

Г нуклеотиди.

20. Укажіть, як відбувається терморегуляція шкіри, якщо температура навколишнього середовища знижується:

- А** виділення поту;
- Б** звуження кровоносних судин;
- В** розширення кровоносних судин;
- Г** розслаблення м'язів.

21. Визначте компонент середовища, який належить до абіотичних екологічних факторів:

- А** атмосферний тиск;
- Б** вирубування тропічних лісів;
- В** коменсалізм;
- Г** конкуренція за особин протилежної статі.

22. Визначте характеристику, яка вказує на високу стійкість біогеоценозу:

- А** коливання кількісних та якісних показників продуктивності;
- Б** велике видове різноманіття;
- В** взаємозв'язки організмів між собою та навколишнім середовищем;
- Г** здатність популяцій відтворювати свою чисельність

23. Визначте процес, який є наслідком виникнення фотосинтезу:

- А** диференціація клітин та утворення тканин;
- Б** розвиток багатоклітинних організмів;
- В** нагромадження вуглекислого газу в атмосфері;
- Г** нагромадження кисню в атмосфері.

24. Укажіть тварину, яка, реагуючи на зниження температури та відсутність їжі, впадає у сплячку:

- А** білка звичайна;
- Б** їжак європейський;
- В** заєць білий;
- Г** миша польова.

25. Вимерлі організми досліджує наука

- А** палеонтологія.
- Б** систематика.
- В** еволюційне вчення.
- Г** археологія.

26. Який рівень організації живої матерії забезпечується взаємодією різних органів, які об'єднуються у системи органів?

- А** популяційно-видовий
- Б** організмівий
- В** клітинний
- Г** біогеоценотичний

27. Катіони якого хімічного елемента зумовлюють блакитне забарвлення крові головоногих молюсків?

- А** Купруму
- Б** Магнію
- В** Мангану
- Г** Феруму

28. Скільки аутосом і яку статеву хромосому одержує донька від батька?

- А** 22 аутосоми та Y-хромосому
- Б** 22 аутосоми та X-хромосому
- В** 23 аутосоми та Y-хромосому
- Г** 23 аутосоми та X-хромосому

29. Послідовне перетворення органічних кислот (цикл Кребса) відбувається в

- А** матриксі мітохондрій.

Б апараті Гольджі.

В лізосомі.

Г рибосомі.

30. Групу прокаріотів називають анаеробними, якщо вони

А нездатні до фотосинтезу.

Б отримують енергію за рахунок окиснення органічних речовин.

В використовують енергію хімічних реакцій для синтезу нових органічних речовин.

Г отримують енергію за рахунок безкисневого розщеплення органічних речовин.

31. Реакції організму на подразники зовнішнього і внутрішнього середовища, які відбуваються за участю нервової системи, це –

А рефлекси.

Б нервові імпульси.

В імунітет.

Г таксиси.

32. В одній пробірці міститься розчин кухонної солі, а в другій – розчин цукру. До кожної пробірки додали однаковий реагент. У першій жодних змін не відбулось, а в другій почався процес з виділенням вуглекислого газу. Що було додано у пробірки?

А шлунковий сік

Б слину

В дріжджі

Г молочнокислі бактерії

33. У представників типу Найпростіші реакції на будь-які подразнення проявляються у вигляді

А тропізмів.

Б настій.

В рефлексів.

Г таксисів.

34. Який мутуалістичний організм живе у травному каналі травоядних ссавців?

А інфузорія

Б евглена

В плазмодій

Г амеба

35. У якої серед зазначених тварин найдовший кишечник?

А козулі

Б лисиці

В куниці

Г ведмедя

36. За допомогою якого органа кісткові риби можуть змінювати глибину занурення?

А зябрових тичинок

Б плавального міхура

В спинного плавця

Г бічної лінії

37. Яка адаптивна риса будови тіла птаха пов'язана з пристосуванням до польоту?

А чотирикамерне серце

Б порожнисті кістки

В два кола кровообігу

Г шкірні перетинки між пальцями

38. Лише у сенсорних системах ссавців наявна

А вушна раковина.

Б третя повік.

В барабанна перетинка.

Г нюхова капсула.

39. Яка кістка входить до складу передпліччя?

А велика гомілкочна

Б плечова

В ліктьова

Г лопатка

40. Яким шляхом проходить нервовий імпульс в організмі?

А дендрит → синапс → тіло нейрона → аксон

Б аксон → тіло нейрона → дендрит → синапс

В дендрит → тіло нейрона → аксон → синапс

Г аксон → дендрит → синапс → тіло нейрона

41. Яку першу допомогу потрібно надати людині, яку вкусила отруйна змія?

А прикласти до місця укусу лід або холодний предмет

Б тимчасово накласти джгут вище місця укусу

В накласти джгут нижче місця укусу

Г дати знеболювальний препарат

42. Збільшення частоти дихання під час фізичного навантаження зумовлено

А підвищенням концентрації O_2 у крові.

Б звуженням кровоносних судин.

В підвищенням концентрації CO_2 у крові.

Г розширенням кровоносних судин.

43. Яка складова шлункового соку незаражує їжу та активує ферменти?

А пепсиноген

Б хлоридна кислота

В ліпаза

Г слиз

44. Загальною функцією для надниркових залоз, підшлункової залози і печінки людини є

А регуляція швидкості обміну речовин.

Б синтез сечовини та сечової кислоти.

В розщеплення жирів.

Г участь у регуляції рівня глюкози у крові

45. Утворенню вітаміну D в організмі сприяє

А уживання продуктів рослинного походження.

Б уживання риб'ячого жиру.

В ультрафіолетове випромінювання.

Г інфрачервоне випромінювання

46. Унаслідок дії яких променів підвищується температура тіла змій, ящірок і комах?

А ультрафіолетових

Б інфрачервоних

В видимих

Г α -променів

47. Яку властивість біогеоценозу можна встановити, спостерігаючи вплив популяції хижаків на популяцію здобичі?

А цілісність

Б самовідтворення

В стійкість

Г саморегуляцію

48. Утворення рослинами вуглеводів є результатом процесу

А дихання.

Б транспортування.

В фотосинтезу.

Г мінералізації.

49. Напрям біотехнології, що використовує мікроорганізми для отримання антибіотиків і вітамінів, це –

А клітинна інженерія.

Б мікробіологічний синтез.

В генна інженерія.

Г біохімічний синтез

50. Основною речовиною у складі копит і рогів копитних тварин є

А сполука Кальцію.

Б кератин.

В фібрин.

Г сполука Стронцію.

51. Органела клітини, в якій відбувається синтез органічних речовин з неорганічних, це –

А рибосома.

Б мітохондрія.

В хлоропласт.

Г лізосома.

52. Основу росту будь-якого багатоклітинного організму становить процес

А мейозу.

Б мітозу.

В множинного поділу.

Г гаметогенезу

53. Яка речовина є джерелом кисню під час фотосинтезу?

А вуглекислий газ

Б вода

В глюкоза

Г озон

54. Яке вірусне захворювання важко діагностувати на початковій стадії через відсутність видимих симптомів?

А віспу

Б ящур

В паротит

Г СНІД

55. Яка бактерія здатна синтезувати в організмі людини вітамін К та незамінні амінокислоти?

А сальмонела

Б кишкова паличка

В стрептокок

Г туберкульозна паличка

56. Збудником сонної хвороби є

А лейшманія.

Б малярійний

В трипаносома

Г лямблія.

57. Кровоносна система є незамкненою, якщо

А кров рухається по судинах і не витікає в порожнину тіла.

Б кров рухається тільки по венах.

В кров рухається тільки по артеріях.

Г кров рухається по судинах і витікає в порожнину тіла.

58. У птахів більш ускладнені рухи та їх координація, ніж у плазунів. Розвиток якої структури нервової системи забезпечує таке ускладнення?

А мозочка

Б спинного мозку

В середнього мозку

Г довгастого мозку

59. До якої систематичної групи належать морж, тюлень, нерпа?

А Надклас Риби

Б Клас Земноводні

В Клас Плазуни

Г Клас Ссавці

60. Зменшення тертя поверхонь кісток у суглобі під час руху відбувається за рахунок

А остеонів.

Б окістя.

В суглобової рідини.

Г суглобових зв'язок.

61. Який імунітет виникає в організмі після введення лікувальної сироватки проти правця?

А вроджений

Б пасивний

В активний

Г клітинний

62. Венозна кров у організмі людини рухається

А по легеневій вені.

Б з лівого шлуночка в аорту.

В по легеневій артерії.

Г з лівого передсердя в лівий шлуночок

63. Які гормони забезпечують розвиток первинних і вторинних статевих ознак?

А адреналін і норадреналін

Б тироксин і трийодтиронін

В окситоцин і вазопресин

Г тестостерон і прогестерон

64. У результаті сперматогенезу утворюються

А чотири сперматозоїди.

Б три сперматозоїди і полярне тільце.

В два сперматозоїди і два полярних тільця.

Г один сперматозоїд і три полярних тільця.

65. Ящірка туатара (острови Нова Зеландія) не облаштовує собі нори, а користується гніздом буревісника. Коли птах вночі повертається до гнізда, ящірка вирушає на полювання. Який це тип взаємозв'язків між організмами?

А мутуалізм

Б паразитизм

В коменсалізм

Г хижацтво

66. Для агроценозу характерний незбалансований кругообіг речовин, тому що

А людина вилучає більшу частину біомаси.

Б є значна видова різноманітність.

В ланцюги живлення мають надто багато ланок.

Г використовується тільки сонячна енергія

67. Яка послідовність правильно відображає передавання енергії в ланцюгу живлення?

- А сосна → дятел → сокіл → короїд
- Б короїд → сосна → дятел → сокіл
- В сокіл → дятел → короїд → сосна
- Г сосна → короїд → дятел → сокіл

68. Однією з причин обміління малих річок України є

- А глобальне потепління.
- Б вирубування лісів.
- В забруднення біотопу хімічними речовинами.
- Г забруднення ґрунтів.

69. Найбільшу концентрацію отруйних речовин у забрудненому біогеоценозі можна виявити в організмі

- А трав'яних тварин.
- Б дерев'янистих рослин.
- В хижих тварин.
- Г трав'янистих рослин

70. Ароморфозом є

- А маскуюче забарвлення шкіри в озерної жаби.
- Б поява шкірних перетинок між пальцями задніх кінцівок жаби.
- В поява присосок у квакші.
- Г легеневе дихання в земноводних

71. Еритроцити помістили в чотири пробірки з різними рідинами. У першій пробірці – дистильована вода, у другій – сироватка крові, у третій – фізіологічний розчин, у четвертій – плазма крові. У якій пробірці відбудеться руйнування еритроцитів?

- А першій
- Б другій
- В третій
- Г четвертій

72. Утворення кристаликів льоду в клітинах організму може спричинити його загибель.

Чим пояснити те, що деякі земноводні здатні оживати після вмержання в лід?

- А виробленням організмом внутрішньої теплоти
- Б зменшенням сили поверхневого натягу води навесні
- В повною втратою води організмом узимку
- Г збільшенням концентрації речовин, розчинених у плазмі крові

73. Рибосоми мають вигляд сферичних тілець, що складаються з двох різних за розмірами частин – субодиноць, великої та малої, які утворюються в

- А ендоплазматичній сітці
- Б клітинному центрі
- В цитоплазмі
- Г ядерці.

74. Лізосоми – це невеликі округлі тільця, які містяться в цитоплазмі клітини й заповнені

- А нуклеїновими кислотами
- Б запасними білками
- В фосфоліпідам
- Г ферментами

75. Які твердження щодо мейозу правильні?

- I. Мейоз забезпечує сталість хромосомного набору при статевому розмноженні.
  - II. Результатом мейозу є утворення двох гаплоїдних клітин з однієї диплоїдної.
  - III. Під час профазі I мейозу відбувається кросинговер.
- А лише I і II

- Б** лише I і III
- В** лише II і III
- Г** I, II і III

76. Людина може захворіти на холеру, якщо збудник цієї хвороби потрапить до організму

- А** разом з їжею та водою через травний канал
- Б** через дихальні шляхи з повітрям
- В** через пошкодження шкіри
- Г** під час статевих контактів

77. Тварина, опис якої наведено: *«Здатна до польоту, має легкий та міцний скелет, потужні грудні м'язи, чотирикамерне серце, під час вагітності в неї формується плацента»*, належить до ряду

- А** Пінгвіноподібні
- Б** Соколоподібні
- В** Рукокрилі
- Г** Комахоїдні.

78. Лейкоцити крові здійснюють

- А** перетворення гемоглобіну на оксигемоглобін
- Б** перетворення фібриногену на фібрин
- В** утворення гормонів
- Г** утворення антитіл.

79. Яке пристосування виникло в скелеті людини у зв'язку з прямоходінням?

- А** грудна клітка сплющена з боків
- Б** відсутність вигинів хребта
- В** масивні кістки таза
- Г** плоска форма стопи

80. Зменшення тертя поверхонь кісток у суглобі під час руху відбувається за рахунок

- А** остенів
- Б** окістя
- В** суглобової рідини
- Г** суглобових зв'язок

81. Серце скорочується повільніше під дією

- А** симпатичних нервів
- Б** парасимпатичних нервів
- В** гормону адреналіну
- Г** гормону вазопресину

82. Під час видиху повітря потрапляє з альвеол у

- А** гортань
- Б** трахею
- В** бронхіоли
- Г** носову порожнину

83. У якому відділі травного каналу людини для поліпшення травлення відбувається зміна рН середовища з кислого на лужне?

- А** дванадцятипалій кишці
- Б** шлунку
- В** стравоході
- Г** товстому кишечнику

84. Гіпофункція щитоподібної залози спричиняє в дорослих

- А** мікседему
- Б** акромегалію
- В** цукровий діабет

Г базедову хворобу.

85. Проаналізуйте твердження щодо сечовидільної системи людини та вкажіть правильні.

I. Структурними елементами нирки є нефрони, і кожна нирка містить їх близько мільйона.

II. За добу утворюється близько 170 літрів первинної сечі й 1,5 – 1,7 літрів вторинної.

А правильне лише I

Б правильне лише II

В обидва правильні

Г обидва неправильні

86. Відновлення рослинності на місці лісової пожежі – це приклад

А первинної сукцесії

Б вторинної сукцесії

В клімаксу

Г еволюції.

87. Терміти живляться мертвою деревиною. Однак вони не можуть перетравлювати клітковину, на яку багата їхня їжа. У цьому їм допомагають джгутикові найпростіші, які мешкають у кишечнику термітів. Джгутикові виробляють ферменти, що розкладають клітковину до простих цукрів. Ці цукри легко засвоюють як комахи, так і самі найпростіші. Такі біотичні зв'язки є прикладом

А паразитизму

Б нейтралізму

В мутуалізму

Г коменсалізму.

88. Відповідно до синтетичної теорії еволюції елементарною одиницею еволюції є

А особина

Б популяція

В вид

Г біосфера.

89. Квітки деяких рослин не мають нектарників, однак вони нагадують за формою й забарвленням квітки гарних нектароносів і цим приваблюють комах-запилювачів. До якої форми адаптації можна віднести цей приклад?

А мімікрія

Б захисне забарвлення

В застережливе забарвлення

Г попереджувальне забарвлення

90. Який паразитичний твариноподібний організм нестатево розмножується в еритроцитах і клітинах печінки людини?

А малярійний плазмодій

Б бичачий ціп'як

В лямблія

Г печінковий сисун.

91. Укажіть тварину, яка має членисті кінцівки.

А дощовий черв'як

Б бджола медоносна

В виноградний слимак

Г медуза коренерот

92. Укажіть залозу, що виробляє інсулін

А гіпофіз

Б підшлункова

В щитоподібна

Г виличкова

93. Укажіть клітину людського організму, здатну утворювати псевдоподії

А лейкоцит

Б еритроцит

В нейрон

Г міоцит.

94. Укажіть тварину, організм якої складається з двох шарів клітин.

А хрущ травневий

Б виноградний слимак

В гідра прісноводна

Г амеба протей

95. Укажіть ендокринну залозу, розташовану в головному мозку

А щитоподібна

Б виличкова

В епіфіз

Г надниркова

96. Вивчаючи кровоносну систему птахів, учні дійшли висновку, що від кровоносної системи риб її відрізняє

А наявність двох кіл кровообігу

Б одного кола кровообігу

В двокамерного серця

Г трикамерного серця

97. Лікар-офтальмолог під час обстеження виявив, що в пацієнта зображення фокусується позаду сітківки. Укажіть це порушення зору.

А косоокість

Б астигматизм

В короткозорість

Г далекозорість

98. Укажіть вітамін, який може синтезуватися в організмі людини.

А С

Б В₁

В D

Г А

99. Укажіть формені елементи крові, які забезпечують її зсідання.

А тромбоцити

Б лімфоцити

В лейкоцити

Г еритроцити

100. Гемоглобін та актин належать до групи:

А вуглеводів

Б ліпідів

В білків

Г вітамінів

1. Установіть відповідність між характеристикою серцево-судинної системи (1 – 4) і твариною (А – Д), яка має таку серцево-судинну систему

1 серце видовжене, багатоканальне з численними отворами; безбарвна кров до серця потрапляє з лакун	А дощовий черв'як
2 серце двокамерне, через нього рухається венозна кров; одне коло кровообігу	Б корова
3 серце чотирикамерне, аорта робить праву дугу; два кола кровообігу	В ворона
4 серця немає, його функцію виконують потужні кільцеві судини; кровоносна система замкнена	Г гедзь
	Д карась

2. Установіть відповідність між білком (1 – 4) та його біологічною роллю (А – Д).

1 гемоглобін	А захисна
2 актин	Б ферментативна
3 фібрин	В регуляторна
4 пепсин	Г транспортна
	Д рухова

3. Установіть відповідність між формами адаптацій живих істот до умов середовища (1 – 4) та прикладами, які їх ілюструють (А – Д).

1 мімікрія	А забарвлення камбали
2 маскування	Б забарвлення волосяного покриву бурого ведмедя
3 попереджувальне забарвлення	В забарвлення осоподібних мух
4 розмежовуюче забарвлення	Г забарвлення тіла саламандри
	Д смугасте тіло у тигра

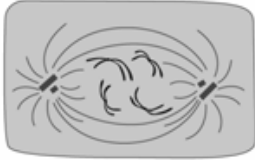
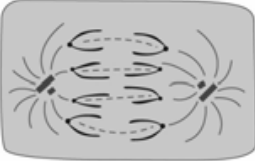
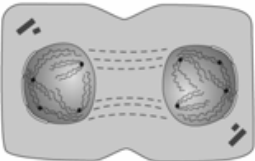
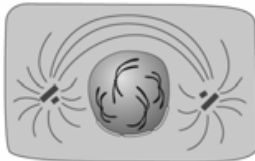
4. Установіть відповідність між класами органічних сполук (1 – 4) і речовинами, які до них належать (А – Д):

1 ліпіди	А РНК
2 білки	Б гліцерин
3 вуглеводи	В віск
4 нуклеїнові кислоти	Г хітин
	Д актин

5. Установіть відповідність між органелами (1 – 4) та їхніми функціями (А-Д):

1 пластиди	А внутрішньоклітинне травлення
2 рибосоми	Б синтез ліпідів і гормонів ліпідної природи
3 незерниста ендоплазматична сітка	В регуляція внутрішньоклітинного тиску
4 лізосоми	Г фотосинтез
	Д синтез білка

6. Установіть відповідність між фазами клітинного дихання (1 – 4) та малюнками, які їх ілюструють (А-Д)

1		А інтерфаза
2		Б профаза
3		В метафаза
4		Г анафаза
		Д телофаза

7. Установіть відповідність між органами (1 – 4) та системами органів, до яких вони належать (А-Д)

1 аорта	А нервова
2 нирка	Б опорно-рухова
3 велика гомілкорова кістка	В кровоносна
4 печінка	Г видільна
	Д травна

8. Установіть відповідність між складовими сенсорних систем (1 – 4) і видами рецепторів (А-Д)

1 смакові рецептори слизової оболонки піднебіння	А фоторецептори
2 холодні рецептори шкіри	Б хеморецептори
3 палички сітківки ока	В механорецептори
4 рецептори півколових каналів	Г терморецептори
	Д електрорецептори

9. Установіть відповідність між організмами (1 – 4) та трофічними рівнями, на яких вони знаходяться (А-Д):

1 сокіл	А первинний продуцент
2 короїд	Б консумент першого порядку
3 дуб	В консумент другого порядку
4 синиця	Г консумент третього порядку
	Д редуцент

10. Установіть відповідність між доказами еволюції в галузі порівняльної анатомії (1 – 4) та прикладами, які їх ілюструють (А-Д):

1 гомологічні органи	А поява багатососковості в людини
2 аналогічні органи	Б недорозвинені очі в крота
3 рудименти	В захисне забарвлення коника
4 атавізми	Г передня кінцівка kota та рука людини
	Д крило птаха та крило метелика

11. Установіть відповідність між групою організмів (1–4) та її характеристикою (А-Д).

1 рослини	А у їхніх клітинах є вакуолі, але немає пластид
2 тварини	Б клітинні оболонки (стінки) містять целюлозу
3 гриби	В плазматична мембрана складається з білків
4 еубактерії	Г надмембранний комплекс представлений глікокаліксом
	Д клітинні оболонки (стінки) містять муреїн